

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 10PP/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121012099
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rudolf Bott
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121012099.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava samosudcom JUDr. Rudolfom Bottom v trestnej veci odsúdeného E. G., o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Trnava dňa 10.12.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: E. G., nar. XX.XX.XXXX v Z., bytom B., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 31.07.2017, sp. zn. 2T/8/2014,

z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 08.10.2021 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného E. G. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmiennečné prepustenie vykonáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou súhrnný trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 31.07.2017 sp.zn. 2T/8/2014 vo výmere 5 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Odsúdený vo svojom návrhu uvádza, že po nástupe do výkonu trestu odňatia slobody si postupne osvojil ústavný poriadok, ktorý dodržiava. Pokyny nadriadených plní svedomito, v kolektíve je obľúbený, konfliktné situácie nevyvoláva. Zásady osobnej a kolektívnej hygieny dodržiava a v osobných veciach má vzorný poriadok. Splnil podmienky na podmiennečné prepustenie a to po formálnej aj materiálnej stránke. Počas výkonu trestu nebol disciplinárne potrestaný. Má rodinu, ktorá ho podporuje v zaradení do normálneho riadneho života. V prípade podmiennečného prepustenia má kde bývať a chce viesť s podporou rodiny riadny život. Vo výkone trestu si uvedomil, že trestná činnosť, ktorej sa dopustil, spôsobila ujmu hlavne celej jeho rodine. Chcel by aspoň čiastočne odčiniť ujmu, ktorú spôsobil. Už nikdy sa nechce dostať do rozporu so zákonom a chce žiť plnohodnotný život so svojimi najbližšími príbuznými.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta, odpis z registra trestov, lustrácia ZVJS, rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 31.07.2017 sp.zn. 2T/8/2014.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas jeho výkonu trestu v ÚVTOS Nitra nebolo vždy na požadovanej úrovni. Pri predvádzaní sa správal drzo a arogantne a mal nezhody s inými odsúdenými. Pracovne zaradený nebol. Disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný nebol. Dňa 02.05.2018 bol premiestnený na ďalší výkon trestu do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas prvého pobytu v uvedenom ústave nebolo vždy na požadovanej úrovni. Vyskytovali sa porušenia

interných predpisov ako ústavného poriadku, keď odmietol pracovať, bol neustrojený a nezachovával zásady slušného správania voči osobám, s ktorými prichádzal do styku. V kolektíve odsúdených sa do konfliktných situácií nedostával. Funkciu z radov odsúdených nezastával. Pracovne zaradený bol od 09.05.2018 do 14.05.2018 na pracovisku v ústave s dohľadom Terminals a od 15.05.2018 do 06.02.2019 na pracovisku v ústave s dohľadom Euroobuv 1. Jeho pracovná morálka na uvedených pracoviskách bola na slabej úrovni. Disciplinárne odmenený bol jedenkrát, a to dňa 11.07.2019 povolením balíka do 5 kilogramov za príkladný čin. Disciplinárne tresty vykázané nemá. Dňa 27.08.2019 bol na základe prijatia na štúdium na Strednú školu v Martine odbor spracúvanie dreva premiestnený na ďalší výkon trestu do ÚVTOS pre mladistvých Sučany (ďalej len „ústav Sučany“). Správanie a vystupovanie počas jeho výkonu trestu v ústave Sučany nebolo vždy na požadovanej úrovni. Taktiež sa u neho vyskytovali porušenia interných predpisov ako ústavného poriadku, keď bol neustrojený, nezachovával zásady slušného správania voči osobám, s ktorými prichádzal do styku, počas vykonávania disciplinárneho trestu sa snažil do cely preniesť zapaľovač a krabičku s cigaretami. V kolektíve odsúdených sa do konfliktných situácií nedostával. Funkciu z radov odsúdených nezastával. Pracovne zaradený nebol. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a aj na základe nezájmu o štúdium bol z dôvodu neplnenia cieľov stanovených programom zaobchádzania dňa 24.03.2020 umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“. Disciplinárne odmenený nebol. Disciplinárne tresty vykázané nemá. Dňa 31.03.2020 bol znova premiestnený na ďalší výkon trestu do tunajšieho ústavu. Po týždennom pobyte na nástupnom oddiele bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“. Jeho správanie a vystupovanie sa po intervencii personálu stabilizovalo a bolo na požadovanej úrovni. Dňa 04.08.2021 bol umiestnený do kolektívu odsúdených s diferenciačnou skupinou „B“. Správanie a vystupovanie menovaného je v súčasnosti v terajšom ústave na primeranej úrovni. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa odsúdených sa snaží dodržiavať i keď sa mu to nie vždy darilo. Evidované má negatívne poznatky za spanie po budičku, nezodpovedné vykonávanie čistiacich prác a nájdenie nepovolených hodínok. Príkazy a nariadenia príslušníkov ústavu sa snaží rešpektovať. Zachováva zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku. Osobnú ako aj kolektívnu hygienu dodržiava, chodí riadne ustrojený. V osobných veciach si udržiava primeraný poriadok. V kolektíve spoluodsúdených sa konfliktným situáciám vyhýba. Z radov odsúdených vykonával funkciu člena oddielovej samosprávy pre kultúrno-osvetovú činnosť. Počas celého doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody bol jedenkrát disciplinárne odmenený. Disciplinárne tresty vykázané nemá. Počas výkonu trestu v tunajšom ústave neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Dňa 16.08.2021 prejavil záujem o zapojenie sa do vzdelávacieho procesu na Strednej odbornej škole obchodu a služieb v Trnave, ale na štúdium nebol prijatý. Do akcií organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa občas zapája. Svoj voľný čas sa snaží tráviť zmysluplne. Odsúdený bol v tunajšom ústave pracovne zaradený na pracoviskách v ústave s dohľadom Terminals a Euroobuv 1. Jeho pracovná morálka na uvedených pracoviskách bola na slabej úrovni. Dňa 07.02.2019 bol z práce vyradený. Odvtedy pracovne zaradený nebol. Podľa potreby a určenia sa zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov oddielu a ústavu. Odsúdený nie je zaradený do skupinových foriem práce. V súčasnosti je mu venovaný individuálny prístup s vedením k zodpovednosti, k sebakontrolu, k rešpektovaniu interných a spoločenských noriem, k zvyšovaniu morálneho a právneho vedomia a k priemernému riešeniu záťažových situácií. Možno konštatovať, že odsúdený čiastočne plní ciele programu zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. V pedagogickej dokumentácii v súčasnosti nie je evidované voči menovanému ďalšie trestné stíhanie. Dňa 16.09.2021 sa konalo verejné zasadnutie Okresného súdu Trnava vo veci podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody pod sp. zn. 8PP/112/2021, kde odsúdený svoju žiadosť vzal späť. Riaditeľ ÚVTOS v závere hodnotenia konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a odporúča ho podmienenčne prepustiť s dohľadom.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 6 záznamov.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že s prihliadnutím trestnú minulosť odsúdeného a povahu spáchaného trestného činu navrhuje žiadosť odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnuť.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že ľutuje všetko, čo sa stalo, chce viesť riadny život.

Obhajca odsúdeného na verejnom zasadnutí uviedol, že má za to, že odsúdený splnil podmienky a to po formálnej aj materiálnej stránke. Odsúdený má vo výkone trestu kritický postoj k spáchanému protiprávnemu činu. Uvedomil si, že len riadnym spôsobom života môže odčiniť to, čo spôsobil. Na základe uvedeného navrhuje, aby súd odsúdeného podmiennečne prepustil a uložil mu dlhšiu skúšobnú dobu, čo bude mať pre neho väčší význam ako vykonanie zvyšku trestu.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného splnenia 3 podmienok:

- vykonanie zákonom stanovenej doby uloženého trestu,
- odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukazuje polepšenie,
- od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe

odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona ku dňu 26.07.2021. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 10.12.2021 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je. Na konštatovanie polepšenia sa odsúdeného nestačí adaptácia odsúdeného na podmienky výkonu trestu, ale z konania odsúdeného musí byť zrejmý záujem odsúdeného ukázať zmenu svojho správania k lepšiemu, napr. aj prostredníctvom získania disciplinárnych odmien. Zo správania odsúdeného počas výkonu trestu, berúc do úvahy závažnosť spáchaného zločinu, pre ktorý je vo výkone trestu, súd nemohol vyvodiť, že sa polepšil a v budúcnosti bude viesť riadny život. Týmto záverom svedčí tá skutočnosť, že odsúdený je v samotnom výkone trestu už vyše tri roky a získal len jednu disciplinárnu odmenu, navyše správanie odsúdeného, ako vyplýva z hodnotenia, nebolo vždy na požadovanej úrovni, vyskytovalo sa u neho viacero nedostatkov v správaní a bol pracovne vyradený z dôvodu jeho slabej pracovnej morálky. Uvedené tak nepreukazuje dlhodobý záujem odsúdeného polepšiť sa a dlhodobú zmenu jeho správania. Ak odsúdený nie je schopný viesť život v súlade so stanovenými pravidlami v chránenom prostredí, je ťažko uveriteľné, že by bol schopný a ochotný viesť riadny život na slobode. Zo všetkých týchto konkrétnych skutočností okresný súd dospel k záveru, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal polepšenie a preto prvá materiálna podmienka nie je splnená.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu taktiež splnená nie je. Súd pri skúmaní splnenia tejto podmienky objasňuje, skúma, posudzuje komplexnejšie všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostrediu, v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu, charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti. Pokiaľ ide o prognózu budúceho správania sa odsúdeného, aj hodnotenie ústavu u neho konštatuje stredné riziko sociálneho zlyhania a menej priaznivú resocializačnú, poukazujúc tiež na jeho neukončené základné vzdelanie, skutočnosť že je nevyučенý a fakt, že pred výkonom trestu nemal stabilné zamestnanie. Súd tiež prihliadol na trestnú minulosť odsúdeného a jeho šesť záznamov v registri trestov. Odsúdený má opakovane sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani predchádzajúce odsúdenia nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Odsúdený mal opakovane šancu dokázať, že je schopný viesť riadny život. Opomenúť tiež nemožno závažnosť a charakter spáchanej trestnej činnosti, za ktorú si odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, keď sa spolu s ďalšími páchatelmi dopustil zločinu činu ublíženia na zdraví aj na bezbrannej žene. Odsúdený je vo výkone trestu odňatia slobody síce prvýkrát, pričom je zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, avšak ani táto skutočnosť sama o sebe nemôže viesť k vyhoveniu návrhu odsúdeného (podporne súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 07.01.2021, sp. zn. 6Tos/179/2020).

Zmysel podmiennečného prepustenia nespočíva len v tom, že odsúdený bude po splnení formálnej podmienky stanovenej zákonom (určenej doby vykonania trestu) automaticky prepustený na slobodu, bez zreteľa k účelu trestu. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len

vtedy, ak je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že odsúdený nepreukázal polepšenie vo výkone trestu a u odsúdeného dôvodný predpoklad riadneho vedenia života po jeho podmiennečnom prepustení nie je daný vzhľadom na jeho záznamy v registri trestov a opakovanú trestnú činnosť, preto žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.